

INGLIZ TILINI O‘QITISHDA HYBRID TA’LIM MODELINING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI

Turg’unboyeva Arofatxon Otabek qizi

O‘zbekiston Davlat Jahon tillari Universitetining xorijiy til va adabiyot

1-fakultetining 2-kurs talabasi

E-mail: arofatxon2006@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ingliz tilini o‘qitishda hybrid (aralash) metodlarning samaradorligi nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Hybrid ta’lim modeli an’anaviy yuzma-yuz darslar bilan masofaviy va raqamli ta’lim elementlarini uyg‘unlashtirgan holda tashkil etiladi. Maqolada hybrid metodning mohiyati, uning pedagogik asoslari, o‘quvchilarning motivatsiyasiga ta’siri, individual yondashuv imkoniyatlari hamda o‘quv natijalariga ta’siri keng yoritilgan. Shuningdek, ingliz tilini o‘qitishda hybrid modelni qo‘llash jarayonida yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari ko‘rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari hybrid metodlarning ta’lim samaradorligini oshirishda muhim o‘rin tutishini ko‘rsatadi.*

Kalit so‘zlar: *Hybrid ta’lim, ingliz tilini o‘qitish, aralash metod, masofaviy ta’lim, ta’lim samaradorligi, raqamli texnologiyalar, individual yondashuv, interaktiv metodlar.*

Kirish

Zamonaviy ta’lim tizimida raqamli texnologiyalarning rivojlanishi o‘qitish jarayoniga yangi yondashuvlarni olib kirdi. Ayniqsa, ingliz tilini o‘qitishda an’anaviy va onlayn ta’lim shakllarini birlashtirgan hybrid (aralash) metodlar samarali model sifatida keng qo‘llanilmoqda. Hybrid ta’lim modeli darsning bir qismini auditoriyada, boshqa qismini esa onlayn platformalar orqali tashkil etishni nazarda tutadi. Ushbu maqolada hybrid metodlar yordamida ingliz tilini o‘qitish samaradorligi, uning afzalliklari va amaliy natijalari tahlil qilinadi.

Hybrid ta’lim tushunchasi va uning mohiyati

Hybrid ta’lim – bu an’anaviy yuzma-yuz darslar bilan masofaviy ta’lim elementlarini uyg‘unlashtirgan o‘qitish shaklidir. Bunda o‘qituvchi nazariy materialni sinfda tushuntirishi, mustahkamlash va amaliy mashqlarni esa onlayn platformalar orqali tashkil qilishi mumkin.

Bu metod o‘quvchiga:

- Mustaqil ishlash imkoniyatini,
- O‘z tezligida o‘rganish sharoitini,
- Darsdan tashqari qo‘shimcha resurslardan foydalanish imkonini beradi.

Shuningdek, hybrid model o‘qituvchiga o‘quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda darsni differensial tarzda tashkil etishga yordam beradi.

Ingliz tilini o'qitishda hybrid metodlarning qo'llanilishi

Ingliz tilini o'qitishda hybrid metod quyidagi shakllarda namoyon bo'ladi:

1. Auditoriya mashg'ulotlari – grammatik tushunchalarni izohlash, speaking faoliyatlari, guruhli muhokamalar.
2. Onlayn mashg'ulotlar – testlar, interaktiv topshiriqlar, video va audio materiallar bilan ishlash.
3. Mustaqil platforma asosidagi o'rganish – onlayn quizlar, yozma ishlarni elektron tarzda topshirish, virtual muhokamalar.

Masalan, o'qituvchi darsda yangi mavzuni tushuntirib beradi, keyin esa o'quvchilar onlayn platforma orqali qo'shimcha mashqlar bajaradi va natijalar avtomatik baholanadi. Bu vaqtni tejaydi va natijalarni tez tahlil qilish imkonini beradi.

Hybrid metodlarning samaradorligi

Hybrid metodlarning samaradorligi bir necha omillar orqali namoyon bo'ladi:

1. Motivatsiyaning oshishi

Onlayn va interaktiv elementlar darsni qiziqarli qiladi. Video, audio, test va virtual topshiriqlar o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlaydi.

2. Individual yondashuv

Har bir o'quvchi materialni o'zlashtirish tezligi bo'yicha farq qiladi. Hybrid model esa kuchli o'quvchilarga murakkabroq topshiriqlar, qiynalayotganlarga esa qo'shimcha mashqlar berish imkonini yaratadi.

3. Mustaqil ta'lim ko'nikmasining rivojlanishi

Onlayn topshiriqlarni bajarish jarayonida o'quvchilar vaqtni rejalashtirish, ma'lumot izlash va o'zini nazorat qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

4. Natijaviylikning oshishi

Tajriba shuni ko'rsatadiki, hybrid metod asosida tashkil etilgan darslarda o'quvchilarning tinglab tushunish, o'qish va yozish ko'nikmalari tezroq rivojlanadi. Chunki ular darsdan tashqari ham material bilan ishlash imkoniga ega bo'ladi.

Amaliy tahlil

Hybrid metod asosida tashkil etilgan ingliz tili mashg'ulotlarida o'quvchilar auditoriya darslarida speaking va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirsa, onlayn platformalarda grammar va writing mashqlarini mustahkamlaydi. Bunday tizim bilimlarni takrorlash va mustahkamlash imkoniyatini oshiradi.

Masalan, writing topshiriqlari onlayn topshirilib, o'qituvchi tomonidan elektron tarzda izoh va tavsiyalar berilishi o'quvchining xatolarini tezroq tushunishiga yordam beradi. Speaking mashg'ulotlari esa sinfdan tashqari muloqot orqali tashkil qilinadi, bu esa kommunikativ kompetensiyani rivojlantiradi.

Natijada o'quvchilar nafaqat nazariy bilim, balki amaliy ko'nikmalarga ham ega bo'ladi.

Muammolar va yechimlar

Hybrid metodlarni qo'llashda ayrim muammolar ham uchrashi mumkin:

- Texnik infratuzilmaning yetarli emasligi,
- Internet tezligining pastligi,
- O'qituvchilarning raqamli ko'nikmalarining yetishmasligi.

Bu muammolarni hal qilish uchun:

- Ta'lim muassasalarida texnik bazani mustahkamlash,
- O'qituvchilar uchun malaka oshirish kurslarini tashkil etish,
- Talabalarni raqamli savodxonlikka o'rgatish zarur.

Xulosa

Hybrid metodlar ingliz tilini o'qitishda samarali va zamonaviy yondashuv hisoblanadi. U an'anaviy va onlayn ta'limning afzalliklarini birlashtirib, o'quvchilarning bilim darajasi, mustaqil ishlash ko'nikmasi va motivatsiyasini oshiradi. To'g'ri tashkil etilgan hybrid model til o'rganish jarayonini yanada samarali, moslashuvchan va natijaviy qiladi. Shu sababli, zamonaviy ta'lim tizimida hybrid metodlardan keng foydalanish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Jalolov, J. J. Chet til o'qitish metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2012.
2. Xoshimov, O'., Yoqubov, I. Ingliz tili o'qitish metodikasi. – Toshkent: Sharq, 2003.
3. Ishmuhammedov, R., Abduqodirov, A., Pardaev, A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Iste'dod, 2008.
4. Tolipov, O'., Usmonboyeva, M. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2011.
5. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy etish bo'yicha uslubiy qo'llanma. – Toshkent, 2020.
6. Xasanboyeva, O. va boshqalar. Pedagogika. – Toshkent: Fan, 2016.
7. Saidahmedov, N. Yangi pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent, 2003.